Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Obo/17/2017
Identifikačné číslo spisu:	9017200135
Dátum vydania rozhodnutia:	22.03.2018
Meno a priezvisko:	JUDr. Andrea Moravčíková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2018:9017200135.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Andrey Moravčíkovej, PhD. a členiek senátu JUDr. Jany Hullovej a JUDr. Ivany Nemčekovej v právnej veci žalobcu: Slovenská konsolidačná, a.s., so sídlom Cintorínska 21, 814 99 Bratislava, IČO: 35 776 005, proti žalovanému: K.. Q. U., I., H. XX/X, XXX XX A. I., správca konkurznej podstaty úpadcu Peter Zvolenský Felis, 920 42 Ratkovce č. 141, IČO: 34 615 911, o určenie popretej pohľadávky, o odvolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č. k. 3Cbi/4/2015-135, zo dňa 17. mája 2017, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 3Cbi/4/2015-135, zo dňa 17. mája 2017 z r u š u j e a vec mu v r a c i a na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom č. k. 3Cbi/4/2015-135, zo dňa 17. mája 2017 rozhodol v prvom výroku tak, že žalobný návrh žalobcu zamietol. Druhým výrokom rozhodol, že žalovanému náhradu trov konania nepriznáva.

2. Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva, že právny predchodca žalobcu (Sociálna poisťovňa, Bratislava) sa žalobou doručenou Okresnému súdu Trnava dňa 18.3.2013 domáhal, aby súd určil, že pohľadávky žalobcu v celkovej výške 25.011,81 Eur, prihlásené do konkurzného konania úpadcu Peter Zvolenský Felis, 920 42 Ratkovce č. 141, IČO: 34 615 911 vedenom na Okresnom súde Trnava sp. zn. 25K/27/2012 prihláškou zo dňa 13.12.2012 v základnej prihlasovacej lehote, sa považujú za zistené.

3. Žalobca podaním zo dňa 4.11.2013 navrhol zmenu účastníka na strane žalobcu z dôvodu uzavretia Zmluvy o postúpení pohľadávok č. BA-133635/2013 zo dňa 28.2013 medzi Sociálnou poisťovňou Bratislava ako postupcom a Slovenskou konsolidačnou a.s., Bratislava ako postupníkom, ktorej Okresný súd Trnava uznesením č.k. 36Cbi/6/2013-66 zo dňa 8.11.2013 vyhovel.

4. Okresný súd Trnava rozsudkom č.k. 36Cbi/6/2013-81 zo dňa 17.1.2014 žalobu ako nedôvodnú zamietol. Na základe odvolania žalovaného Krajský súd v Trnave rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie s tým, že súd, ktorý vo veci rozhodol, nemal na rozhodnutie vecnú

príslušnosť podľa na ust. § 32 ods. 13 ZKR a § 246b ods. 1 OSP a vec je potrebné postúpiť Krajskému súdu v Bratislave ako súdu vecne a miestne príslušnému.

5. V ďalšom konaní po postúpení veci príslušnému súdu Krajský súd v Bratislave uznesením č. k. 3Cbi/4/2015-118 zo dňa 15.7.2017 pripustil zmenu žaloby „podľa ust. § 142 ods. 1 CSP v jej dôvodoch v zmysle podania žalobcu zo dňa 2.12.2013 z č.l. 68 spisu“ (znenie výrokovej časti uznesenia - pozn. odvolacieho súdu).

6. Súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa ust. § 32 ods. 1, 2, 3 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii v znení platnom s účinnosťou od 1.1.2012 (ďalej len ZKR), § 24 ods. 1, 2 zákona č. 274/1994 Z. z. o Sociálnej poisťovni (ďalej len ZSP) v spojení so zákonom č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení.

7. Ohľadom námietky oneskoreného popretia pohľadávok prihlásených súhrnnou prihláškou zo dňa 13.12.2012 súd prvej inštancie uviedol, že konkurz na majetok dlžníka bol vyhlásený dňa 22.11.2012 uznesením Okresného súdu Trnava sp. zn. 25K/27/2012, ktoré bolo zverejnené v Obchodnom vestníku dňa 30.11.2012, pričom s poukazom na ust. § 203a ZKR sa toto považuje za zverejnené až dňom 1.12.2012. Tento dátum určuje aj začiatok základnej prihlasovacej lehoty ako deň 2.12.2012, posledným dňom lehoty je 15.1.2013. Prvým dňom lehoty na popieranie pohľadávok tak bol dátum 16.1.2013, posledným dňom bol dátum 14.2.2013, t. j. prihlásené pohľadávky veriteľa Sociálna poisťovňa boli zo strany správcu popreté včas.

8. Za spornú skutočnosť považoval súd prvej inštancie popretie pohľadávok uplatnených právnym predchodcom žalobcu pod č. 7, 8, 13, 14, 15, 16 a 17.
9. Právnym dôvodom vzniku pohľadávok pod poradovým č. 7, 8, 13 a 14 boli rozhodnutia vydané Sociálnou poisťovňou Bratislava, ktorými bolo úpadcovi predpísané penále alebo poistné.

10. Súd prvej inštancie sa ohľadom týchto pohľadávok stotožnil s právnym názorom žalovaného, že právo predpísať poistné (penále) v popretej sume bolo premlčané už v čase vydania rozhodnutia, ktorým bolo poistné (penále) predpísané, keďže predmetnými rozhodnutiami boli úpadcovi predpísané penále alebo poistné aj za kalendárne mesiace, od ktorých v čase vydania rozhodnutia uplynulo viac ako 10 rokov odo dňa splatnosti poistného. Na základe toho uzavrel, že správca poprel pohľadávky č. 7, 8, 13 a 14 dôvodne a v súlade s § 24 ods. 1 ZSP v znení účinnom do 31.12.2003.

11. S argumentáciou žalobcu, že vzniesť námietku premlčania je možné len zo strany dlžníka v danom čase, a nie správcom, ktorý má iba právo posúdiť vymáhateľnosť takto právoplatného a vykonateľného rozhodnutia, sa súd nestotožnil. Uviedol, že právo uplatniť námietku premlčania nie je nijako obmedzené čo do lehoty, ani čo do oprávnenej osoby, a teda túto námietku môže uplatniť aj správca, ktorý zo zákona konal za úpadcu, a pri svojej činnosti má povinnosť preskúmať prihlásené pohľadávky ako také. Ďalej uviedol, že čo do vymáhateľnosti správca poprie prihlásenú pohľadávku vtedy, ak zistí, že prihlásená pohľadávka čo do právneho dôvodu tu je, ale v konkurze ju nemožno z rôznych dôvodov uspokojiť.

12. K pohľadávke pod poradovým č. 15, ktorú správca poprel z dôvodu, že nebola predpísaná, žalobca poukázal na ust. § 152 zákona o sociálnom poistení v znení účinnom do 31.7.2006, pričom súd prvej inštancie uviedol, že uvedené ustanovenie bolo zákonom č. 310/2006 Z. z. s účinnosťou od 1.8.2006 vypustené zo zákona o sociálnom poistení, a z prechodných ustanovení daného zákona nevyplýva, že takto vypustené ust. § 152 sa má použiť aj na právne vzťahy, ktoré vznikli po 31.7.2006. Súd prvej inštancie sa opäť stotožnil s právnym názorom žalovaného, že dotknutá pohľadávka mala byť uplatnená podľa predpisov účinných v čase jej uplatnenia, a teda žalovaný pohľadávku poprel dôvodne.

13. Ohľadom pohľadávky pod poradovým č. 16, popretej správcom z dôvodu, že nebola predpísaná, žalobca poukazoval na ust. § 25a ZSP. Žalovaný uviedol, že zákon o Sociálnej poisťovni bol zrušený ku dňu 1.1.2004, v dôsledku nadobudnutia účinnosti zákona o sociálnom poistení. Podľa prechodných

ustanovení zákona o sociálnom poistení, ust. § 25a v znení účinnom do 31.12.2003 nemožno použiť aj po 31.12.2003, preto súd prvej inštancie považoval námietku žalovaného čo do dôvodu popretia za dôvodnú.

14. K popretiu pohľadávky pod poradovým č. 17 súd prvej inštancie uviedol, že považuje postup správcu pri popretí za dôvodný, pretože rozhodnutie č.700-0413584612-GC04/12 zo dňa 30.11.2012 nemohlo nadobudnúť právoplatnosť a vykonateľnosť, a preto neexistuje právny dôvod uplatnenia tejto pohľadávky.

15. Súd prvej inštancie na záver uviedol, že sa v celom rozsahu stotožnil s právnym názorom aj argumentáciou žalovaného, a s poukazom na zistený skutkový stav a zákonné ustanovenia mal za to, že dotknuté pohľadávky boli žalovaným popreté odôvodnene a v súlade so zákonom.

16. O náhrade trov konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 255 ods. 1 CSP tak, že žalovanému náhradu trov konania nepriznal, pretože si ich žalovaný neuplatnil.

17. Proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie podal odvolanie žalobca (ďalej aj „odvolateľ"), ktoré odôvodnil tým, že sporná vec bola súdom prvej inštancie nesprávne právne posúdená (§ 365 ods. 1 písm. h/ CSP). Navrhol, aby odvolací súd zrušil rozhodnutie súdu prvej inštancie, ktorým súd žalobu zamietol a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

18. Žalobca v podanom odvolaní namietal, že z poučení príslušných rozhodnutí, ktorými boli popreté pohľadávky predpísané (uplatnené pohľadávky pod č. 7, 8, 13 a 14), vyplýva právo dlžníka podať proti rozhodnutiu opravný prostriedok. Uviedol, že rozhodnutia boli vydané podľa stavu platného v deň vyhlásenia rozhodnutia, a že právo v čase vydania rozhodnutia existovalo. Odvolateľ má za to, že úlohou konkurzného, či incidenčného konania, nie je skúmať, či existuje konkrétne subjektívne právo, ktoré bolo určené rozhodnutím, ale vynútenie splnenia konkrétneho subjektívneho práva v prípade, ak toto nebolo splnené dobrovoľne.

19. Ďalej uviedol, že nakoľko predmetné rozhodnutia nadobudli právoplatnosť a vykonateľnosť, možno predpokladať, že povinný buď opravný prostriedok vôbec nevyužil alebo jeho odvolaniu nebolo vyhovené, resp. povinný nevyužil možnosť podať žalobu na preskúmanie rozhodnutia správneho orgánu súdom v zmysle ust. § 247 a nasl. Občianskeho súdneho poriadku. Márnym uplynutím lehoty na podanie námietky premlčania nadobudli príslušné rozhodnutia právoplatnosť a vykonateľnosť. Právoplatné a vykonateľné rozhodnutia sa tak stávajú vymáhateľným titulom, na podklade ktorého možno pohľadávky uplatniť v konkurznom konaní.

20. Ohľadom námietky premlčania žalobca zotrval na tvrdení, že námietka premlčania prislúcha dlžníkovi, resp. úpadcovi, a nie správcovi. Správca konkurznej podstaty úpadcu, hoci zo zákona koná za úpadcu, má podľa odvolateľa iba právo posúdiť vymáhateľnosť takto právoplatného a vykonateľného rozhodnutia, preto je potrebné rozlišovať právo predpísania nároku a právo vymáhania takto predpísaného nároku.

21. Odvolateľ má za to, že rozhodnutia vydané Sociálnou poisťovňou pobočka Trnava, ktorými si žalobca uplatnil pohľadávky do konkurzu pod č. 7, 8, 13 a 14 boli vydané podľa príslušných ustanovení zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení účinnom v čase ich vydania v spojení so zákonom č. 274/1994 Z. z. o Sociálnej poisťovni v znení účinnom do 31.12.2003. Žalobca je teda oprávnený vymáhať pohľadávky predpísané rozhodnutiami, ktoré sú riadne opatrené doložkami právoplatnosti a vymáhateľnosti. Zároveň žalobca poukázal na znenie ust. § 147 ods. 2 zákona sociálnom poistení, v zmysle ktorého „právo predpísať poistné sa nepremlčuje, ak nebola splnená povinnosť ustanovená v § 228 ods. 3 a § 231 ods. 1 písm. b)."

22. K pohľadávke uplatnenej pod poradovým č. 17 odvolateľ uviedol, že nakoľko pôvodný veriteľ si v konkurze uplatnil pohľadávku na podklade titulu zo dňa 30.11.2012, a teda zo dňa, v ktorý bolo

zverejnené uznesenie o vyhlásení konkurzu vo vestníku, pričom je nesporné, že účinky vyhlásenia konkurzu nastali až deň po dni zverejnenia tejto skutočnosti v Obchodnom vestníku (2.12.2012), takéto poistné sa stalo splatným momentom, kedy nastali účinky vyhlásenia konkurzu. Popretie predmetnej pohľadávky zo strany žalobcu tak nie je dôvodné, resp. je v rozpore s príslušnými ustanoveniami ZKR. Má za to, že predmetné pohľadávky určené príslušnými právoplatnými rozhodnutiami sa v určenom rozsahu považujú za zistené podľa ust § 32 ods. 19 ZKR.

23. Žalobca na záver uviedol, že súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia s uvedenou spornou skutočnosťou nevysporiadal dostatočne, t. j. rozhodnutie nie je riadne odôvodnené.

24. Žalovaný sa k podanému odvolaniu žalobcu v lehote písomne nevyjadril.

25. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd odvolací [podľa § 470 ods. 4 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“)] prejednal odvolanie žalobcu, podľa ustanovenia § 379 CSP a § 380 ods. 1 CSP, bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP) a dospel k záveru, že odvolanie je dôvodné.

26. Základnou otázkou pre posúdenie dôvodnosti odvolania žalobcu je, či súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom rozhodol v súlade so zákonom, keď žalobu žalobcu v celom rozsahu zamietol, nakoľko popretie všetkých namietaných pohľadávok správcom konkurznej podstaty považoval za dôvodné.

27. S poukazom na odvolanie žalobcu proti tomuto rozsudku hlavnou námietkou žalobcu bolo, že v konaní došlo k vadám uvedeným v § 365 ods. 1 písmeno h/ CSP, t. j. že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

28. Podľa ust. § 32 ods. 1 ZKR, každú prihlásenú pohľadávku správca porovná s účtovnou a inou dokumentáciou úpadcu, zoznamom záväzkov, prihliadne na vyjadrenia úpadcu a iných osôb a vykoná aj vlastné šetrenie. Ak pri skúmaní zistí, že pohľadávka je sporná, je povinný ju v spornom rozsahu poprieť. Prihlásenú pohľadávku je oprávnený poprieť správca alebo veriteľ prihlásenej pohľadávky písomným podaním u správcu na predpísanom tlačive, čo do právneho dôvodu, vymáhateľnosti, výšky, poradia, zabezpečenia zabezpečovacím právom alebo poradia zabezpečovacieho práva. Ak ide o pohľadávku orgánu, inštitúcie alebo agentúry Európskej únie, nie je možné popierať právny základ a výšku určenú orgánom, inštitúciou alebo agentúrou Európskej únie (ust. § 32 ods. 2 ZKR). Podľa § 32 ods. 9 ZKR, veriteľ má právo domáhať sa na súde určenia popretej pohľadávky žalobou, pričom žaloba musí byť podaná voči všetkým, ktorí popreli pohľadávku. Toto právo musí byť uplatnené na súde voči všetkým týmto osobám do 30 dní od doručenia písomného oznámenia správcu o popretí pohľadávky veriteľovi, inak zanikne. Právo na určenie popretej pohľadávky je uplatnené včas aj vtedy, ak bola podaná žaloba v lehote na neprísluśnom súde. Podľa § 32 ods. 16 ZKR, rozhodnutie o určení popretej pohľadávky je účinné voči všetkým účastníkom konkurzného konania.
29. Podľa § 24 ods. 1 ZSP právo predpísať poistné na nemocenské poistenie a dôchodkové zabezpečenie sa premlčí za desať rokov odo dňa jeho splatnosti. Právo vymáhať poistné na nemocenské poistenie a dôchodkové zabezpečenie sa premlčí za 6 rokov odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia alebo platobného výmeru ktorým sa toto poistné predpísalo (§ 24 ods. 2).
30. V zmysle ust. § 132 ods. 1 CSP, v žalobe sa okrem všeobecných náležitostí podania (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie označenie strán, pravdivé a úplné opísanie rozhodujúcich skutočností, označenie dôkazov na ich preukázanie a žalobný návrh. Najdôležitejšou obsahovou náležitosťou žaloby je petit. V ňom žalobca uvádza, ako by podľa jeho vôle mal súd rozhodnúť. Ním zároveň stanovuje rozsah požadovanej súdnej ochrany a určuje súdu medze toho, o čom a ako má súd rozhodnúť. Presný a určitý petit je pre súd rámcom rozhodovania, z ktorého nesmie vybočiť a ktorý nemôže okrem zákonom stanovených prípadoch prekročiť (§ 216 ods. 1 CSP).
31. Čo sa týka formálnych náležitostí incidenčnej žaloby, súd prvej inštancie skúmal, či boli tieto splnené. Až v prípade ich splnenia môže súd meritórne preskúmať námietku správcu, pre ktorú poprel prihlásené pohľadávky. Ide najmä o naplnenie ustanovenia § 32 ods. 3 písm. a) zákona č. 7/2005 Z. z.

pre správcu konkurznej podstaty, ohľadne lehoty na popretie pohľadávok správcom. Včasnosť popretia vyhodnotil správne a odvolací súd sa s jeho závermi stotožňuje.
32. Podľa ust. § 32 ods. 19 ZKR, pohľadávka určená právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného orgánu verejnej moci sa v určenom rozsahu považuje za zistenú.
33. V rámci incidenčnej žaloby v konkurznom konaní je možné určiť oprávnenosť výšky popretej pohľadávky aj v tom prípade, ak táto bola predmetom rozhodnutia v správnom konaní a tiež vtedy, ak ešte správne rozhodnutie nebolo vydané. Rozdiel v posudzovaní popretia pohľadávky priznanej právoplatným rozhodnutím správneho orgánu od nepriznanej pohľadávky je v tom, že podľa § 145 ods. 4 Správneho súdneho poriadku výrok právoplatného rozsudku súdu (analogicky aj rozhodnutia správneho orgánu) je záväzný pre orgány verejnej moci, teda aj pre súd. Tu odvolací súd podporne poukazuje aj na charakter konkurzu ako generálnej exekúcie na majetok povinného, pričom podľa ust. § 45 ods. 2 písm. h/ Exekučného poriadku je exekučným titulom aj vykonateľné rozhodnutie a výkaz nedoplatkov vo veciach sociálneho zabezpečenia, sociálneho poistenia, starobného dôchodkového sporenia a vo veciach verejného zdravotného poistenia. Z týchto dôvodov správca môže úspešne poprieť pohľadávku priznanú právoplatným rozhodnutím správneho orgánu len v dôsledku skutočností, ktoré nastali po vydaní rozhodnutia (t. j. napr. z dôvodu zaplatenia pohľadávky).
34. Právnym dôvodom vzniku rozporovaných pohľadávok uplatnených pod poradovým č. 7, č. 8, č. 13, č. 14 boli rozhodnutia vydané právnym predchodcom žalobcu, ktorými bolo povinnému (teraz úpadcovi) predpísané penále alebo poistné, a to rozhodnutie Sociálnej poisťovne č. 700-4045003408/2008 zo dňa 8.9.2008, rozhodnutie č. 700-4045003308/2008 zo dňa 8.9.2008; rozhodnutie č. 700-0420000712/12-GC04/12 zo dňa 3.10.2012 a rozhodnutie č. 700-0440018912-GC04/12 zo dňa 3.10.2012. Súd prvej inštancie v súvislosti s uvedenými pohľadávkami uzavrel, že právo predpísať poistné (penále) v popretej sume bolo premlčané už v čase vydania rozhodnutia, ktorým bolo poistné (penále) predpísané, keďže predmetnými rozhodnutiami boli úpadcovi predpísané penále alebo poistné aj za kalendárne mesiace, od ktorých v čase vydania rozhodnutia uplynulo viac ako 10 rokov odo dňa splatnosti poistného, a teda správca poprel tieto pohľadávky dôvodne.
35. Súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že „Čo do vymáhateľnosti správca poprie prihlásenú pohľadávku vtedy, ak zistí, že prihlásená pohľadávka čo do právneho dôvodu tu je, ale v konkurze ju nemožno z rôznych dôvodov uspokojiť, napr. preto, že ide o nevymáhateľnú pohľadávku, prípadne o pohľadávku, ktorá je v konkurze vylúčená z uspokojenia. Na základe uvedeného mal súd za to, že správca v tejto časti poprel prihlásené pohľadávky z titulu premlčania dôvodne.“
36. V súvislosti s právnym posúdením veci odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie pri hodnotení skutkového stavu dospel k nesprávnym právnym záverom pri posúdení možnosti vznesenia námietky premlčania správcom v súvislosti so skutkovým stavom zisteným v prejednávanej veci. Žalobca počas celého konania rozporoval nie samotnú možnosť vzniesť námietku premlčania správcom z titulu jeho funkcie, ale možnosť vzniesť ju voči pohľadávke, ktorá sa už stala vymáhateľnou. Špecifikum pohľadávky uplatnenej v konaní je v tom, že zákon rozlišuje dve časové obdobia, ktoré zhodne vyžadujú pre účinnú obranu povinného vznesenie námietky premlčania. Prvým obdobím je obdobie, kedy je možné predpísať poistné resp. penále, druhým obdobím je obdobie po predpísaní poistného/penále Sociálnou poisťovňou a nadobudnutí právoplatnosti rozhodnutia, kedy je potrebné namietať premlčanie vo vzťahu k vymáhateľnosti pohľadávky. Súd prvej inštancie síce správne identifikoval jednotlivé obdobia čo do aplikácie dĺžky premlčacej doby, nesprávne však posúdil možnosť vzniesť námietku premlčania správcom čo do premlčania práva predpísať poistné či penále po tom, ako opomenul včas túto námietku vzniesť samotný dlžník v období, kedy ešte nebol v úpadku.
37. Tu odvolací súd poukazuje na obsah zoznamu pohľadávok s uvedeným dôvodom popretia správcom, ktorý ako dôvod popretia uvádza nevymáhateľnosť pohľadávky pri pohľadávkach č. 1 až 6 uvedených v súhrnnej prihláške nezabezpečených pohľadávok veriteľa Sociálna poisťovňa, pri pohľadávkach č. 7 a 8 a č. 13 a 14 uvádza „Právo predpísať penále v popretej sume bolo premlčané už v čase vydania rozhodnutia, ktorým bolo penále predpísané.“ Správca teda pohľadávku nepopiera ako nevymáhateľnú v zmysle premlčania vymáhateľnosti tak, ako to predpokladá ZSP a tak, ako to uvádza odôvodnenie súdu prvej inštancie.
38. V súvislosti s pochybením vyhodnotenia účinnosti vznesenia námietky premlčania odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie ani nezisťoval, či boli príslušné rozhodnutia, ktorými bolo povinnému v zmysle dokladov založených v spise po prvýkrát predpísané príslušné poistné za sporné obdobia,

doručené. Účinnosť tohto úkonu Sociálnej poisťovne (predpísania poistného) nastáva po uplynutí premlčacej lehoty stanovenej v § 24 ods. 1 ZSP. Z obsahu spisu je síce zjavné, že poistné bolo predpísané po uplynutí uvedenej lehoty na predpísanie poistného, avšak pre záver o neúčinnosti tohto úkony by bolo potrebné účinne vzniesť námietku premlčania, čo doposiaľ v konaní osvedčené nebolo, a to za predpokladu účinného doručenia rozhodnutí povinnému. Súd prvej inštancie zjednodušene uzavrel, že právo vzniesť námietku premlčania prináleží aj správcovi, pričom neskúmal, či je vznesená včas.
39. Čo sa týka námietky premlčania práva vymáhať pohľadávku, táto je zjavne nedôvodná (sporné rozhodnutia boli vydané v čase kratšom ako 6 rokov pred podaním žaloby), avšak námietka premlčania práva predpísať poistné by bola za určitých okolností relevantná, a to v prípade, že rozhodnutie nebolo povinnému doručované riadne a doposiaľ nenadobudlo právoplatnosť, čo však žalovaný v konaní netvrdil.
40. Podľa § 25a ZSP účinného v čase predpísania poistného, sankcie podľa § 26 až 30, ktoré sa vzťahujú na skutočnosti, ktoré nastali pred vyhlásením konkurzu alebo pred povolením vyrovnania, alebo na pohľadávky na poistnom na nemocenské poistenie a dôchodkové zabezpečenie, ktoré vznikli pred vyhlásením konkurzu alebo pred povolením vyrovnania a ktoré do vyhlásenia konkurzu alebo do povolenia vyrovnania neboli predpísané ani uložené, sa považujú za pohľadávky na poistnom podľa odseku 1 iba do polovice najvyššej sumy sankcie, ktoré Sociálna poisťovňa mohla uložiť alebo predpísať podľa tohto zákona do vyhlásenia konkurzu alebo do povolenia vyrovnania. ak jej povinnosť uložiť alebo predpísať sankciu ukladal tento zákon.
41. Podľa § 24 ods. 1 ZSP sa právo predpísať poistné na nemocenské poistenie a dôchodkové zabezpečenie premlčí za desať rokov odo dňa jeho splatnosti. Toto ustanovenie hovorí o práve predpísať poistné, preto nie je rozhodujúce, kedy sa začalo konanie vo veci predpísania poistného, ale kedy Sociálna poisťovňa úkon, na ktorý sa premlčanie viaže, voči povinnému urobila. Premlčanie ako objektívna právna skutočnosť spočívajúca v kvalifikovanom uplynutí času, s ktorým zákon spája určitý následok, spočíva v oslabení nároku na vykonanie práva z existujúceho právneho vzťahu. V tomto prípade ide o právo predpísať poistné, ktoré vyplýva z poistného vzťahu medzi Sociálnou poisťovňou a povinným.
42. Odvolací súd tu poukazuje na závery už formulované rozhodnutím Najvyššieho súdu SR vo veci sp. zn. 4Sžso/37/2013, podľa ktorého pre účely posúdenia premlčania nie je podstatným moment, kedy začína správne konanie v rámci Sociálnej poisťovne (t. j. je irelevantný dátum vydania rozhodnutia), ale jeho doručenie povinnému, ktorý má právo v prípade, že toto mu bolo doručené po uplynutí 10 ročnej premlčacej lehoty podľa zákona, právo vzniesť námietku premlčania a táto musí byť vyhodnotená ako dôvodná. Z uvedeného rozhodnutia je zrejmé, že výklad tohto ustanovenia smeruje k záveru, že Sociálna poisťovňa má právo predpísať poistné aj po 10 ročnom období od jeho vzniku, pričom až s úkonom povinného vznesením námietky premlčania sa spája nepriznanie takéhoto práva v nasledujúcom konaní. Odvolací súd konštatuje, že nemá dôvod odchýliť sa od uvedenej rozhodovacej praxe formulovanej citovaným rozhodnutím Najvyššieho súdu SR.
43. Na žalovanom spočíva dôkazné bremeno preukázať, že prípadne nedošlo v súlade so zákonom k doručeniu rozporovaných správnych rozhodnutí, resp. že podal opravné prostriedky proti týmto rozhodnutiam a o nich sa konalo, resp. koná alebo sa rozhodlo. V tomto smere doposiaľ (vzhľadom na nesprávne právne posúdenie veci súdom prvej inštancie) žiadne skutočnosti žalovaný neuviedol a nebolo vykonané potrebné dokazovanie, keďže žalovaný zotrvával na tvrdení, že ako správca má právo vzniesť námietku premlčania súvisiacu s právom predpísať poistné samotné aj po uplynutí lehoty na podanie odvolania voči predpísanému poistnému a súd prvej inštancie túto námietku vyhodnotil ako dôvodnú.
44. Rozhodnutie súdu prvej inštancie v časti popretia pohľadávok uplatnených pod č. 15 a 16 z dôvodu, že neboli predpísané, odvolateľ nenapádal. Odvolací súd viazaný rozsahom odvolania v tejto časti odôvodnenie súdu prvej inštancie nepreskúmaval.
45. K popretiu pohľadávky č. 17 súd prvej inštancie uviedol, že rozhodnutie č. 700-0413584612-GC04/12 zo dňa 30.11.2012 nemohlo nadobudnúť právoplatnosť a vykonateľnosť, a preto neexistuje právny dôvod uplatnenia tejto pohľadávky.
46. Podľa § 203a ods. 1 ZKR do plynutia lehoty sa nezapočítava deň, keď došlo ku skutočnosti určujúcej začiatok lehoty.
47. Podľa § 199 ods. 9 ZKR ak tento zákon neustanovuje inak, za deň doručenia súdneho rozhodnutia alebo inej písomnosti sa považuje nasledujúci deň po zverejnení súdneho rozhodnutia alebo inej súdnej

písomnosti v Obchodnom vestníku. Rovnako písomnosti, ktoré sa podľa tohto zákona zverejňujú v Obchodnom vestníku, sa považujú na účely tohto zákona za zverejnené nasledujúci deň po ich zverejnení v Obchodnom vestníku.
48. Podľa § 46 ods. 1 ZKR nesplatné pohľadávky a záväzky úpadcu, ktoré vznikli pred vyhlásením konkurzu a ktoré sa týkajú majetku podliehajúceho konkurzu, sa od vyhlásenia konkurzu až do zrušenia konkurzu považujú za splatné, ak tento zákon neustanovuje inak; to platí rovnako pre podmienené pohľadávky, ktoré sa v konkurze uplatňujú prihláškou. Pohľadávky úpadcu spojené so záväzkom podriadenosti podľa osobitného predpisu, ktoré vznikli pred vyhlásením konkurzu a ktoré sa týkajú majetku podliehajúceho konkurzu, sa na účely konkurzu považujú za splatné až odo dňa ukončenia prevádzkovania úpadcovho podniku správcom po vyhlásení konkurzu.
49. Uznesenie Okresného súdu Trnava sp.zn. 25K/27/2012 zo dňa 22.11.2012 bolo v Obchodnom vestníku SR pod OV č.: 232/2012 zverejnené dňa 30. 11. 2012, účinky vyhlásenia konkurzu nastali až deň po dni zverejnenia tejto skutočnosti vo vestníku, teda dňa 1.12.2012.
50. Samotný súd prvej inštancie tieto skutočnosti ohľadom plynutia času uvádza vo svojom odôvodnení týkajúcom sa včasnosti popretia pohľadávok žalobcom, pričom tu poukazuje aj na § 203a ZKR, podľa ktorého sa považuje rozhodnutie za zverejnené až dňa 01.12.2012.
51. Pôvodný veriteľ si v konkurze uplatnil pohľadávku na podklade titulu zo dňa 30.11.2012, pričom je nesporné, že účinky vyhlásenia konkurzu nastali až 1.12.2012. Takéto poistné sa stalo splatným momentom, kedy nastali účinky vyhlásenia konkurzu. Z odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie nie je zjavné, z akého dôvodu toto považuje za rozhodnutie, ktoré nenadobudlo právoplatnosť a vykonateľnosť, a v tejto časti je jeho rozhodnutie nepreskúmateľné.
52. Hoci je odvolací súd viazaný rozsahom odvolania čo sa týka predložených odvolacích námietok, je dôvodným zrušiť rozhodnutie súd prvej inštancie ako celku, keďže procesným pochybením súdu prvej inštancie nie je doposiaľ určený predmet konania tak, ako to zákon predpokladá, t. j. čo do určitosti požadovaného výroku, formovaného žalobným návrhom s následným pripustením jeho zmien.
53. Žalobný petit musí byť presný, určitý a zrozumiteľný. Je to nutné z toho dôvodu, že súd musí presne vedieť, o čom má konať a rozhodnúť, lebo súd nemôže účastníkom priznať iné práva a uložiť im iné povinnosti, než sú navrhované. Pokiaľ je žalobný petit nesprávny, t. j. vymedzenie práv a im zodpovedajúcich povinností v ňom obsiahnutých je nepresné, neurčité alebo nezrozumiteľné, prevzatie takéhoto petitu do výroku súdneho rozhodnutia by malo za následok, že rozhodnutie by bolo nevykonateľné. Uvedené požiadavky nie sú formálne, ale nevyhnutné pre výsledok konania, teda preto, aby bolo rozhodnutie vykonateľné a aby mohli nastať účinky žalobcom zamýšľané. Uvedené neznamená, že žalobca musí urobiť návrh výroku rozsudku, ktorý sudca automaticky preberie do výroku rozhodnutia. Musí však z neho nepochybne vyplývať, čoho sa domáha.
54. Súd prvej inštancie uznesením zo dňa 15.7.2017 pripustil zmenu žaloby, pričom výroková časť uznesenia znie: „Súd pripúšťa zmenu žaloby podľa ust. § 142 ods. 1 CSP v jej dôvodoch v zmysle podania žalobcu zo dňa 2.12.2013 z č. l. 68 spisu“.
55. V odôvodnení rozhodnutia, ktorým pripustil zmenu žaloby, súd prvej inštancie uviedol, že žalobca sa v podaní zo dňa 2.12.2013 stotožnil s podaním právneho predchodcu žalobcu (Sociálna poisťovňa, Bratislava) zo dňa 13.3.2013, pričom poukazoval a namietal postup správcu pri popretí nižšie uvedených pohľadávok uplatnených v konkurznom konaní:
Súhrnnou prihláškou nezabezpečených pohľadávok zo dňa 13.12.2012:
- pohľadávka uplatnená pod č. 7 - penále vypočítané z dlžnej sumy poistného vo výške 0,2% za každý deň omeškania vo výške 8.647,18 Eur - správcom popretá v rozsahu 1.917,65 Eur,
- pohľadávka uplatnená pod č. 8 - poistné na nemocenské poistenie a dôchodkové zabezpečenie vo výške 6.112,83 Eur - správcom popretá v rozsahu 2.474,34 Eur,
- pohľadávka uplatnená pod č. 13 - zvýšené poistné na poistenie zodpovednosti za škodu vo výške 23,24 Eur - správcom popretá v rozsahu 11,07 Eur,
- pohľadávka uplatnená pod č. 14 - penále vypočítané z dlžnej sumy poistného vo výške 0,2% z dlžnej sumy za každý deň omeškania vo výške 48,68 Eur - správcom popretá v celom rozsahu,
- pohľadávka uplatnená pod č. 15 - penále vypočítané z dlžnej sumy poistného vo výške 863,08 Eur - správcom popretá v celom rozsahu z dôvodu, že „Penále nebolo predpísané“,
- pohľadávka uplatnená pod č. 16 - penále vypočítané z dlžnej sumy poistného vo výške 0,2% z dlžnej sumy za každý deň omeškania vo výške 149,40 Eur - správcom popretá v celom rozsahu z dôvodu, že

„Penále nebolo predpísané“,
- pohľadávka uplatnená pod č. 17 - poistné na sociálne poistenie vo výške 645,28 Eur - správcom popretá v celom rozsahu z dôvodu, že „Rozhodnutie č. 700-0413584612-GC04/12 zo dňa 30.11.2012, ktorým bolo predpísané poistné, nie je právoplatné; bolo vydané v deň vyhlásenia konkurzu na majetok úpadcu.

Žalobca pohľadávky uplatnené pod č. 7, 8, 13, 14, 15 a 17 žiadal uznať v celom rozsahu a pohľadávku pod č. 16 pôvodne uplatnenú vo výške 149,40 Eur, žiadal uznať vo výške 74,70 Eur.
56. Súd prvej inštancie vyhodnotil podanie žalobcu zo dňa 2.12.2013 ako zmenu návrhu v súlade s ust. § 140 ods. 2 CSP, čo súd prvej inštancie posúdil ako zmenu žaloby čo do dôvodov v zmysle § 142 ods. 1 CSP.
57. K obsahu rozhodnutia súdu prvej inštancie, citovaného v bode 54 až 56 tohto rozhodnutia, odvolací súd uvádza, že bolo potrebné najskôr sa vysporiadať s obsahom daného podania žalobcu v kontexte s pôvodným žalobným návrhom. Žalobným návrhom zo dňa 18.3.2013 sa právny predchodca žalobcu domáhal, aby súd „určil, že v konkurznom konaní úpadcu Peter Zvolenský Felis, 920 42 Ratkovce č. 141, IČO: 34 615 911 č. k. 25K/27/2012 pohľadávky navrhovateľa Sociálna poisťovňa so sídlom v Bratislave v celkovej výške 25.011,81 Eur prihlásené prihláškou zo dňa 13.12.2012 v základnej prihlasovacej lehote sa v zmysle § 32 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii v platnom znení považujú za zistené.“
58. Z obsahu žalobného návrhu vyplýva, že by malo ísť zrejme o pohľadávky popreté správcom, obsiahnuté v súhrnnej prihláške veriteľa pod číslami 4 až 11, a číslami 16 - 20.
59. Následne podaním zo dňa 2.12.2013 žalobca precizoval žalobný návrh ako reakciu na posúdenie včasnosti popretia a vyjadrenia žalovaného tak, že na tvrdení o zmeškaní lehoty pre popretie netrval a výslovne zotrval na nedôvodnosti popretia pohľadávok č. 7, 8, 13 a 14 ako premlčaných, popretia pohľadávky č. 15 ako nepredpísanej pohľadávky, popretia pohľadávky č. 17, a napokon vzal čiastočne späť návrh v časti popretej pohľadávky č. 16. Z obsahu podania vyplýva, že žalobca zotrval na požiadavke určiť, že pohľadávky uplatnené súhrnnou prihláškou nezabezpečených pohľadávok zo dňa 13.12.2013 (tu má byť zrejme 13.12.2012 - pozn. odvolacieho súdu) sa považujú za zistené v rozsahu podľa uvedeného podania.
60. Pokiaľ uvedené podanie žalobcu vyhodnotil súd prvej inštancie ako zmenu žaloby podľa § 142 CSP, potom takúto zmenu treba aplikovať v spojení s § 140 ods. 1 CSP, podľa ktorého je zmenou žaloby návrh, ktorým sa rozširuje uplatnené právo alebo sa uplatňuje právo. Z obsahu podania vyplýva, že o rozšírenie návrhu nešlo, dokonca v časti uplatnených pohľadávok v celkovom rozsahu 25.011,81 Eur ani nedošlo k ich popretiu vo všetkých jednotlivých pohľadávkach, ako aj v časti pohľadávok popretie žalobca ako dôvodné uznal. Z odôvodnenia rozhodnutia však vyplýva, že zmenu pripúšťa podľa § 140 ods. 2 CSP, t. j. že ju považuje za podstatnú zmenu alebo doplnenie rozhodujúcich skutočností tvrdených v žalobe, a to „vzhľadom na uplatnené námietky a dôvody popretia jednotlivých pohľadávok uplatnené v podaní z 2.12.2013 a namietané ku konkrétnym pohľadávkam s tým, že žalobca sa s námietkou svojho predchodcu ohľadne oneskoreného popretia pohľadávok zo strany správcu nestotožnil, posúdil ako zmenu žaloby čo do dôvodov podľa § 142 ods. 1 CSP.“
61. Konkurzný súd nie je oprávnený preskúmavať popretú pohľadávku z iných dôvodov ako tých, ktoré správca uviedol v incidenčnom konaní v popieracom prejave obsiahnutom v zozname pohľadávok. Účelom incidenčného konania je rozhodnúť o tom, či dôvody obsiahnuté v popieracom prejave správcu zodpovedajú skutočnosti a vylučujú pohľadávku z uspokojenia v konkurze tak, ako bola prihlásená. (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 30. januára 2017, sp. zn. 3Obdo/70/2016 publikované pod R 63/2017).
62. Konanie o incidenčnej žalobe má povahu určovacieho konania podľa § 80 písm. c) OSP, veriteľ ako žalobca však nemusí preukazovať naliehavý právny záujem, pretože tento vyplýva priamo zo zákona. Súd v súdnom konaní vždy rozhoduje o konkrétnom žalobnom návrhu, keď v petite žaloby žalobca uvedie, ako chce, aby súd rozhodol, t. j. aký má byť výrok rozhodnutia súdu. V incidenčnej žalobe podľa § 32 ods. 9 v spojení s § 32 ods. 19 ZKR žalobca formuluje petit ako v určovacom spore, pričom sa domáha vždy určenia toho, čo bolo zo strany správcu popreté (rovnako pozri Ďurica, M. Konkurzné právo na Slovensku a v EÚ, Eurokódex 210, s. 392). Žalovaný ako správca v tomto prípade poprel len časť zo žalobcom prihlásených pohľadávok (z viacerých dôvodov), žalobca ako veriteľ mal preto zo

zákona právny záujem na určení popretých prihlásených pohľadávok ako zistených v rozsahu, ako boli popreté, čomu zodpovedá úprava žalobného petitu formulovaného podaním zo dňa 2.12.2013, ktorý však poňal konajúci súd len ako zmenu dôvodov žaloby a len z týchto dôvodov ju pripustil. Uvedeným podaním žalobcu však došlo aj k úprave rozsahu žalobného petitu, kedy žalobca presne formuloval pohľadávky, ktoré má súd určiť ako zistené a v akom rozsahu, vo zvyšku tak možno považovať jeho podanie za čiastočné späťvzatie návrhu (v rozsahu pohľadávok, ktoré neboli popreté a ktoré sčasti žalobca upravil). Keďže uvedené podanie je potrebné postupom podľa § 129 CSP doplniť a upraviť tak, aby bolo zjavné a zrozumiteľné, v akom rozsahu a pre ktoré pohľadávky žiada žalobca určiť pohľadávky za zistené, súd prvej inštancie ako prvý krok po vrátení veci vyzve žalobcu na odstránenie vád jeho podania zo dňa 2.12.2013 tak, aby bolo zjavné, čoho presne sa v konaní domáha a v akom rozsahu.
63. Vzhľadom na to, že súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil, z ktorého dôvodu nedostatočne zistil skutkový stav, ako aj nesprávnym procesným postupom zapríčinil, že v konaní doposiaľ nie je jednoznačne určený jeho predmet, Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací, napadnutý rozsudok podľa § 389 ods. 1 písm. c/ CSP zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.
64. Podľa § 391 ods. 2 CSP je pre súd, ktorému sa vec vracia na ďalšie konanie, právny názor Najvyššieho súdu Slovenskej republiky záväzný.
65. Podľa § 396 ods. 3 CSP, o náhrade trov konania rozhodne súd prvej inštancie v novom rozhodnutí o veci.
66. Rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).